

ועד, כָּלֵל שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ.
אֲשֵׁרִי חִלְקוּ שֶׁל מִי שִׁיתְּפוֹן בָּהֶם,
שְׂוֵדָאֵי כְּלָל הוּא שֶׁל כָּל הַתּוֹרָה,
שֶׁלְמַעֲלָה וּמִטָּה. וְזֶהוּ סוּד שֶׁל
אָדָם שֶׁלֵם, שֶׁל זָכַר וּנְקֵבָה, וְסוּד
שֶׁל כָּל הָאָמוּנָה.

מִחֲדָקָת שֶׁל שְׂמָאֵי וְהִלֵּל בְּקִימָה
וּבְשִׁכְיָבָה, שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים י) בְּשִׁכְבְּךָ
וּבְקוּמְךָ. שְׂשִׂמָאֵי סוּבְר, בְּעָרְב,
שֶׁכְּלוּלָה הַנִּקְבָּה בְּשִׁלְטוֹנָה, צָרִיף
לְנִקְבָּה שֵׁיטוּ וְיִקְרָאוּ. וּבִבְקָר
כְּשֶׁשׁוֹלֵט הַזָּכֵר בְּשִׁלְטוֹן הָעוֹלָם
הָעֲלִיּוֹן, צָרִיף לְעַמּוּד לְפָנֵי הַזָּכֵר
כְּמוֹ שֶׁצָּרִיף בְּתַפְלַת מַעְמַד, וּבְכָל
מְקוֹם שֶׁהַזָּכֵר בָּא.

וּבֵית הֵלֵל סוּבְר, שֶׁאֵלְמֵלָא
שֶׁנִּמְצָא זֶה לְחוּד וְזֶה לְחוּד - כֶּף
צָרִיף. אָבֵל בִּיּוֹן שְׂאָנוּ מִחֲבָרִים
אוֹתָם כְּאֶחָד בְּחַבּוּר בְּאַרְבָּעִים
וְתִשְׁעַ פְּנִים וְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה
שְׁעָרִים, לֹא צָרִיכִים אָנוּ לְהַפְרִיד
זֶה לְחוּד וְזֶה לְחוּד, אֲלֵא לְהַשְׁגִּיחַ
שֶׁהַכֵּל אֶחָד בְּלֵי פְרוּד, וּכְמוֹ
שֶׁמְזַדְמָן לְאָדָם - כֶּף יֹאמֵר, שֶׁהָרִי
שְׁנֵיהֶם בְּחַבּוּר אֶחָד כְּמוֹ שְׁנוּחַ
לָהֶם, וְכֶף צָרִיף לְהִרְאוֹת.

וְכֵן הַזָּכֵר בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים, בְּפִסּוּק
שֶׁל שְׂמַע יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֵׁשׁ
תְּבוּת, וְהַנְּקֵבָה בְּשִׁשָּׁה צְדָדִים -
בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם
וְעַד, שֶׁהֵם שֵׁשׁ תְּבוּת אַחֲרוֹת,
וְעוֹלָם בְּחַבּוּר אֶחָד, בְּסוּד שֶׁל
אַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרִים, וְהִלְכָה
כְּמוֹ בֵּית הֵלֵל בְּכָל מְקוֹם.

רְבִי שְׂמַעוֹן הָרִים יָדוּ וּבְרַף אֶת
רְבִי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה
מא) מִי הָעִיר מִמְּזֻרַח וְגו'. פִּסּוּק
זֶה בְּאַרְנוֹ וְנִתְבָּאָר, אָבֵל סוּד
הַחֲכָמָה הוּא. מ"י הוּא סוּד שֶׁל
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהָרִי מִשֵּׁם
יּוֹצֵאת הִרְאֵשִׁית לְגִלּוֹת סוּד
הָאָמוּנָה, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ.

אוֹרִייתָא כְּלָהּ. זִפְאָה חוּלְקִיָּה מָאן דִּיתְּפוֹן
בָּהּ, דְּוִדָּאֵי כְּלָלָא אִיהוּ דְכָל אוֹרִייתָא דְעִילָא
וְתַתָּא. וְדָא אִיהוּ רְזָא דְאָדָם שְׂלִימָא, דְדָכַר
וְנוֹקְבָא, וְרְזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא.

מִחֲדָקָת דְשְׂמָאֵי וְהִלֵּל בְּקִימָה וּבְשִׁכְיָבָה,
דְכָתִיב, (דְּבָרִים ו) בְּשִׁכְבְּךָ וּבְקוּמְךָ,
דְשְׂמָאֵי סָבַר בְּעָרְב דְקָא כְּלִילָא נוֹקְבָא
בְּשִׁלְטוֹנָהּ, אֲצִטְרִיף לְגַבֵּי נוֹקְבָא דְקָא יִטוּ
וְיִקְרָאוּ. וּבִבְקָר, דְקָא שְׂלִטָא דְכוּרָא
בְּשׁוֹלְטוֹנּוּתָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה, אֲצִטְרִיף לְמִיָּקָם
קָמִיָּה דְדְכוּרָא, כְּמָה דְאֲצִטְרִיף בְּתַפְלָה
מְעוּמָד, וּבְכָל אֶתֶר דְדְכוּרָא אֶתְיָא.

וּבֵית הֵלֵל סָבַר, אֵלְמֵלָא אֲשֶׁתְּכַח דָּא לְחוּד
וְדָא לְחוּד, הָכִי אֲצִטְרִיף. אָבֵל בִּיּוֹן
דְאָנָן מִחֲבָרָן לּוֹן כְּחָדָא, בְּחַבּוּרָא בְּתִשְׁעָה
וְאַרְבָּעִין פְּנִים, וְתִשְׁעָה וְאַרְבָּעִין תְּרַעִין, לֹא
אֲצִטְרִיכְנָא לְאַפְרָשָׁא דָּא לְחוּד וְדָא לְחוּד,
אֲלֵא לְאַשְׁגַּחָא דְכָלָא אִיהוּ חַד, בְּלֹא פְרוּדָא.
וּכְמָה דְאֲזַדְמָן לִיָּה לְבַר נֶשׁ, הָכִי יִימָא, דְהָא
תְּרוּוִיָּהוּ בְּחַבּוּרָא חָדָא, כְּמָה דְנִיחָא לּוֹן,
וְהָכִי אֲצִטְרִיף לְאַתְחַזָּאָה.

וְעַל דָּא דְכוּרָא, בְּשִׁית סְטָרִין, בְּקָרָא דְשְׂמַע
יִשְׂרָאֵל, דְאִינוּן שִׁית תִּיבִין. וְנוֹקְבָא בְּשִׁית
סְטָרִין בְּרוּף שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוּתוֹ לְעוֹלָם וְעַד.
דְאִינוּן שִׁית תִּיבִין אַחֲרָנִין, וְסִלְקִין בְּחַבּוּרָא
חָדָא, בְּרְזָא דְתִשְׁעָה וְאַרְבָּעִין תְּרַעִין, וְהִלְכָה
כְּבֵית הֵלֵל בְּכָל אֶתֶר.

רְבִי שְׂמַעוֹן אָרִים יָדוּי וּבְרִיף לְרְבִי אֶלְעָזָר
בְּרִיָּה. פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מא) מִי הָעִיר
מִמְּזֻרַח וְגו'. הָאֵי קָרָא אוֹקִימָנָא וְאֶתְמַר, אָבֵל
רְזָא דְחֲכָמָתָא אִיהוּ, מ"י רְזָא דְעֵלְמָא עֲלָאָה
אִיהוּ, דְהָא מִתְּמָן נְפָקָא שִׁירוּתָא, לְאַתְגַּלְיָא
רְזָא דְמְהִימְנוּתָא, וְהָא אוֹקִימָנָא.

תו. מ"י טמירא דכל טמירין, דלא אתידע ולא אתגלייא כלל. גלי יקריה לאשתמודעא, מההוא אתר דאקרי מזרח, דהא מתמן שירותא דכל רזא דמהימנותא, ונהורא לאתגלייא. ולבתר צדק יקראהו לרגלו, דהא צדק, גלי גבורתא עלאה, ושולטניה דקודשא בריה הוא, ולהאי צדק אשליטיה על עלמין פלהו, לדברא לון, ולא תקנא לון, בדקא יאות. ועל דא, (ישעיה מא) יתן לפניו גוים ומלכים ירד, (דף ק"מ ע"א) דהא כל מלכין דעלמא, ברשותא דהאי צדק קיימין, פמה דאת אמר (תהלים ט) והוא ישפוט תבל בצדק.

תו, צדק יקראהו לרגלו, מאן קרי למאן. אלא, צדק איהו קארי תדיר לאספקלריאה דנהרא, ולא שכיף לעלמין, וצדק קאים תדיר לרגלוי, דלא אתעדי מתמן, וקארי ולא שכיף, הדא הוא דכתיב, (תהלים פג) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל. והשתא קדשא בריה הוא אנהר לן ארחא דא בגינן (ורבי) אלעזר ברי דקרי לנהורא עלאה ולא שכיף. זכאה חולקיהון דצדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי. (ס"א ומהשתא אלעזר ברי קרי לנהורא עלאה ולא שכיף וקודשא בריה הוא אנהר לן ארחא דא בגיניה, זכאה חולקיה וזכאה חולקיהון דצדיקיא).

רבי אבא פתח קרא ואמר, (תהלים ג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מאי שנא מפל שאר תשבחו, דלא קאמר באן אתר שבח לון דוד מלפא, ומאי שנא הכא דקאמר בהיותו במדבר יהודה. אלא לא דא בלחודוי, דהא אוף הכי נמי, (תהלים לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. (תהלים נד) בבא הזיפים. וכן פלהו.

עוד מ"י - הטמיר של כל הטמירים, שלא נודע ולא התגלה כלל. גלה כבודו להודע מאותו מקום שנקרא מזרח, שהרי משם ראשית של כל סוד האמונה והאור להגלות. ואחר כך, צדק יקראהו לרגלו, שהרי צדק גלה הגבורה העליונה ושלטון של הקדוש ברוך הוא, ואת הצדק הזה השליט על כל העולמות להנהיגם ולתקנם פראוי. ולכן, יתן לפניו גוים ומלכים ירד, שהרי כל מלכי העולם ברשות הצדק הזה הם עומדים, כמו שנאמר (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. עוד צדק יקראהו לרגלו - מי קורא למי? אלא הצדק קורא תמיד לאספקלריה המאירה, ולא שוכף לעולמים, וצדק עומד תמיד לרגלו, שלא זו משם, וקורא ולא שוכף. זהו שכתוב (שם ג) אלהים אל דמי לך אל יחרש ואל תשקט אל. ועכשו הקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך הזו בשבילנו (ורבי) אלעזר בני שקורא לאור העליון ולא שוכף. אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. (ועתה, אלעזר בני קורא לאור העליון ולא שוכף, והקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך בגללו. אשרי חלקו ואשרי חלקם של הצדיקים).

רבי אבא פתח פסוק ואמר, (שם ג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה. מה זה שונה מכל שאר התשבחות שלא אמר באיזה מקום שבח אותם דוד המלך? ומה שונה פאן שאמר בהיותו במדבר יהודה? אלא לא זה לבדו, שהרי אף כך גם - (שם לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך. בבא הזיפים. וכן פלם. להראות לכל בני העולם שבחו של דוד, שאף על גב שהיה בצער והיו רודפים